



אמנת בעלי חיים ואיכות סביבה

הקדמה

לקראת הבחירות לראשות עיריית כפר סבא, ניתנת למועמדים הזדמנות לחתום על אמנה זו אשר מהווה הצהרת כוונות לגבי יחסם לבעלי החיים ונושאי איכות הסביבה בתחומי העיר.

האמנה מחולקת לסעיפים, כאשר המועמד רשאי לבחור את הסעיפים עליהם הוא מעוניין לחתום.

המועמד מצהיר בזאת שבמידה וייבחר לראשות העירייה או ייכנס למועצת העיר, יפעל ברוח אמנה זו, יקדם באופן אקטיבי את הסעיפים עליהם חתם, וימנע באופן אקטיבי החלטות שמנוגדות לסעיפים עליהם חתם.

יש לציין שחלק מהסעיפים כבר מבוצעים היום ברחבי העיר, ומטרת האמנה היא לעגן את המשך ביצועם גם בקדנציה הבאה.

בחתימתו, המועמד מאשר למחברי האמנה לפרסם את פירוט הסעיפים עליהם חתם בכל מדיה אשר ימצאו לנכון, וזאת למען הנגשת המידע לציבור הבוחרים.

עמותת "כפר סבא ורעננה אוהבות חיות"

עמותת "כפר סבא ורעננה אוהבות חיות" פועלת בשיתוף עם עיריית כפר סבא והשירות הוטרינרי, ומתפקדת (בהתנדבות) כזרוע הביצועית של העירייה בנוגע לטיפול בכלבים וחתולים חסרי בית ("חתולי קהילה"). כדי ללמוד על מצב בעלי החיים בעיר, העמותה מעבירה סקירה בת שעה לכל מועמד שחפץ בכך.

1.1. התחייבות לקיום מפגש היכרות עם נציגי עמותת "כפר סבא ורעננה אוהבות חיות"

רקע

העמותה העירונית פועלת בהתנדבות מלאה לרווחת בעלי החיים בעיר, ומייצגת את התושבים.

מטרת הסעיף

להכיר את נציגי העמותה, ללמוד על פעילותה בעיר, לשמוע אילו פעולות מתבצעות כבר היום בנושא בעלי חיים ומה הציפיות מהמועמד לעתיד.

1.2. התחייבות להמשך תמיכה ושיתוף פעולה עם העמותה

מטרת הסעיף

קיום ערוץ הידברות ישיר בין העמותה והעירייה, המשך התמיכה ושיתוף הפעולה כפי שהוצגו (או יוצגו) בפגישת ההיכרות.

כלבים

המועמד מתחייב לפעול בצורה ידידותית לכלבים בתחומי העיר:

2.1. התחייבות לא להמית כלבים בהסגרים העירוניים

המצב היום

לא מומתים כלבים בהסגר העירוני

מטרת הסעיף

לשמר את המצב הקיים

2.2. הבאת כלבי ההסגר העירוני ליום האימוץ שמקיימת העמותה

המצב היום

מתקיים יום אימוץ שבועי שמארגנת העמותה בפארק כפר סבא עבור הכלבים שבחסותה. לעומתם, הכלבים שבהסגר העירוני לא זוכים להגיע לידי אימוץ, ובכך נשללת מהם ההזדמנות הטובה ביותר למצוא בתים מאמצים.

לעמותה יש ניסיון רב בביצוע תהליך אימוץ תקין, החל מהכרת הכלב וצרכיו והתאמתו לבעלים המאמצים, וכלה בליווי אחרי האימוץ, עזרה בפתרון בעיות, וקבלת הכלב חזרה במקרה של אי-התאמה.

מטרת הסעיף

הבאת הכלבים מההסגר העירוני לימי האימוץ של העמותה כדי למקסם את סיכוייהם למצוא בתים.

2.3. הקמה, תחזוקה וטיפול של גינות כלבים בכל שכונות העיר בהתאם למספר הכלבים

המצב היום

בכפר סבא מתגוררים כ-6800 כלבים עם בעליהם, אך לרשותם רק 11 גינות כלבים.

מטרת הסעיף

לשמר ולשדרג את גינות הכלבים הקיימות, להוסיף גינות חדשות לפי הצורך.

חתולים

המועמד מתחייב לדאוג לשיפור רווחתם של חתולי הקהילה, תוך שיתוף פעולה עם העמותה ומאכילי החתולים ברחבי העיר. שיתוף הפעולה יבוא לידי ביטוי בדרכים הבאות:

3.1. מימון מלא של עיקורים וסירוסים של חתולי הקהילה

רקע

בעקבות פעילות העיקור והסירוס הקבועה שמתבצעת בעיר, מספר חתולי הקהילה הצטמצם, ויחד איתו גם מספר התלונות על מטרדים מצד התושבים. חשוב להמשיך את פעילות העיקורים והסירוסים בעיר: מספיקה שנה אחת של הפסקה כדי שקצב ההמלטות יגדל משמעותית ויחזיר את העיר שנים אחורנית.

ישנה חשיבות נוספת לעיקורים וסירוסים: החתולים מקבלים גם חיסון נגד כלבת, ומהווים "מחסום חי" מפני חדירת המחלה לעיר. מעבר לכך, חתולים מעוקרים ומסורסים הופכים רגועים יותר, פחות טריטוריאליים, מה שמפחית את קרבות הרחוב, הפציעות והדריסות.

המצב היום

התקציב שהעירייה מעמידה לצורך עיקורים וסירוסים אינו מספיק למספר החתולים בפועל, ובשלב מסוים במהלך השנה מפסיקים לעקר ולסרס. התקציב הדרוש יינתן בסקירה של העמותה.

מטרת הסעיף

הגדלת הסכום שהעירייה מקציבה לעיקורים וסירוסים (גם ללא תמיכת משרד החקלאות), כדי לשמור על אחוז גבוה של חתולים מסורסים ומעוקרים.

3.2. מימון עלות בדיקה רפואית ראשונית לחתולי קהילה חולים ופצועים

המצב היום

העמותה (שמסתמכת על תרומות בלבד) מממנת את כל הטיפולים הרפואיים לחתולי הקהילה. העירייה לא משתתפת בעלות הטיפול כלל.

מטרת הסעיף

הבטחת טיפול רפואי לחתולי הקהילה, כאשר העירייה תשתתף בעלות הבדיקה הראשונית והעמותה תיקח על עצמה את המשך הטיפול לפי הצורך, כפי שמתבצע היום. חתולי הקהילה הם חלק אינטגרלי מהמארג העירוני, ועל העירייה לקחת אחריות ולהשתתף בהוצאות על בריאותם.

3.3. איסוף חתולים פצועים וחולים על ידי השירות הוטרינרי בכל שעות היממה

המצב היום

יש פקח יחיד מטעם השירות הוטרינרי, שפועל במהלך היום, ולרוב אינו מסוגל לתת מענה בזמן.

מטרת הסעיף

למנות פקח נוסף כדי להבטיח מתן מענה מקצועי בזמן סביר ולאורך כל שעות היום.

3.4. להתיר ולעודד האכלה והשקיה של חתולי הקהילה מצד התושבים

המצב היום

חתולי הקהילה שומרים על העיר נקיה ממזיקים. במקומות בארץ ובעולם בהם החליטו לחסל את אוכלוסיית החתולים, פרצו מגפות של עכברים ונחשים. לכן יש לעודד את הימצאותם של החתולים, על ידי האכלתם והשקייתם באופן קבוע ומסודר על ידי המאכילים. חתולים שמקבלים אוכל באופן קבוע לא מחפשים אוכל בפחי זבל, וכך נמנע עוד מטרד עבור התושבים.

המצב היום

על פי חוות דעת משפטית של "תנו לחיות לחיות" ועמותת "נח", החוק בישראל מתיר להאכיל חתולי קהילה ולהציב כלי שתיה בשטחים ציבוריים, בתנאי שאינם מהווים מטרד. חוקי העזר העירוניים של כפר סבא לא מתייחסים לנושא ההאכלה, ולמעשה ההחלטה נתונה בידי של הפקח, אשר לא תמיד מבין התנהגות חתולית, ומציע פתרונות לא ריאליים (למשל להאכיל מעבר לכביש, או לא להאכיל כלל).

מטרת הסעיף

ללכת לקראת חתולי הקהילה ומאכיליהם, לגבות אותם במקרים של תלונות לא מוצדקות מצד שכנים שלא מבינים את החשיבות הסביבתית של חתולים במרחב העירוני, ולעגן בחוקי העזר העירוניים את סוגיית ההאכלה בצורה מתירנית ולא מגבילה.

אי-ניצול בעלי חיים

המועמד מתחייב שהעירייה בראשותו תתנגד לכל סוג של ניצול בעלי חיים בתחומה:

4.1. איסור על הופעות ופעילויות ציבוריות עם בעלי חיים

רקע

החוק הארצי אוסר על קיום של קרקסים בהשתתפות בעלי חיים ברחבי המדינה, וזאת מתוך הבנת הסבל שנגרם להם מתנאי הכליאה, השינוע, האילוף, ושליטת הצרכים הבסיסיים שלהם.

המצב היום

בכפר סבא אין איסור על שימוש בבעלי חיים למטרות בידור ופנאי. חברה פרטית, למשל קניון, יכולה להחליט לקיים אירוע לילדים עם בעלי חיים.

מטרת הסעיף

אימוץ רוח החוק הארצי הקיים והרחבתו גם על פעילויות אחרות בהן נגרם סבל לבעלי חיים לצרכי בידור. איסור בחוקי העזר העירוניים על כל פעילות שבזאת.

4.2. איסור מכירת בעלי חיים ברחבי העיר

רקע

בעלי חיים נמכרים בשני אפיקים: חנויות ואנשים פרטיים.

בחנויות בעלי החיים מוחזקים בכלובים, ובכך נשללים מהם הצרכים הכי בסיסיים שלהם למרחב מחיה, מקומות מסתור, מגע עם בני מינם וחשיפה לגירויים. כלבים וחתולים שמוחזקים בחנות בכלוב מפתחים בעיות התנהגות קשות, שלעיתים לעולם לא יסתדרו.

אנשים פרטיים מוכרים בעלי חיים כדי להרוויח כסף על גבם. הם מרביעים כלבות והופכים אותן ל"מכונת המלטות" עד שגופן קורס, ואז הן מושלכות לרחוב ומוחלפות באחרות. לעיתים מדובר באנשים "נורמטיביים" שהחליטו לא לעקר את כלבתם ונתקעו עם גורים.

"יצירה" של בעלי חיים חדשים בעולם בו מומתים כ-100 אלף כלבים בריאים בשנה בישראל רק כי אין להם דרישה, היא לא הגיונית ולא אחראית. במקום להביא בעלי חיים חדשים לעולם, צריך לעודד אימוצים של בעלי חיים שכבר קיימים.

המצב היום

אין מניעה להחזיק בעלי חיים בחנויות ולמכור אותם. אין מניעה למכור בעלי חיים באופן פרטי. על פי משרד החקלאות, הסמכות לאיסור מכירת בעלי חיים היא של הרשויות המקומיות.

מטרת הסעיף

להפסיק את ההפקרות בנושא ולהפחית את מספר בעלי החיים שמומתים מחוסר דרישה. לאסור בחוקי העזר העירוניים מכירה של בעלי חיים בתחומי העיר.

4.3. איסור קיום פינות חי וגני חיות. אם קיימים כאלה בתחום העיר, המועמד יפעל

לצמצומם וביטולם.

רקע

פינות חי קיימות במוסדות הלימוד כביכול כדי ללמד את הילדים על עולמם של בעלי החיים, על טיפול בהם ועל חמלה. בפועל מדובר בעסק כלכלי לכל דבר אשר מספק בעלי חיים בתשלום למוסדות שמשלמים לו. בעלי החיים נמצאים במצב תמידי של סטרס, נשללים מהם הצרכים הכי בסיסיים שלהם כגון מקומות מסתור ומרחב מחיה, הם נמצאים בכלובים ולא מתנהגים באופן שהינו טבעי להם. לכן אין ערך חינוכי בפינות חי.

המצב היום

לפי הידוע למחברי האמנה, ישנן שתי פינות חי בכפר סבא: אחת ב"חוה החקלאית" אשר בבית הספר החקלאי, והשניה היא משק החי שבפנימיית עלומים. בשני המקומות המצב לא מזהיר. נגד החווה החקלאית הוגשו מספר תלונות על ליקויים ואחזקה לא תקינה של בעלי חיים.

מטרת הסעיף

להחזיר את הערך החינוכי שלשמו הוקמו פינות החי, חינוך לקבלת השונה וחמלה לחלש, על ידי סגירת פינות החי והמרתם בביקורים בחוות חופש, אשר מגדלות בעלי חיים ניצולים, בתנאים שמתאימים להם. בחוות החופש בעלי החיים זוכים לתנאי מחייה שמתאימים לצרכיהם, ולכן התנהגותם טבעית יותר.

4.4. איסור קיום מנהג "תרנגול כפרות", אלא עידוד מנהג הפדיון בכסף

רקע

מנהג "תרנגול כפרות" מסב סבל רב לתרנגולים, החל מהרעבתם והצמאתם לפעמים 24 שעות לפני קיום הטקס, דרך שבירת הכנפיים והרגליים שלהם תוך הנפתם באוויר, וכלה בהמתתם במרחב הציבורי, באופן שאינו סטרילי ושעלול לגרום להתפרצות מחלות ולטראומה לילדים.

המצב היום

חוקי העזר העירוניים בכפר סבא לא אוסרים על קיום המנהג ברחבי העיר. עם זאת, אשתקד לא התקיים הטקס עם תרנגולים חיים, וגם השנה (2018) העירייה, השירות הוטרינרי והרב הראשי של כפר סבא מוציאים הנחיה שהטקס לא יתקיים ברחבי העיר.

מטרת הסעיף

לעגן בחוקי העזר העירוניים את איסור קיום הטקס, ועידוד הסברה בנושא.

מערכת החינוך

הדרך האפקטיבית ביותר להקנות הרגלים בריאים ובני-קיימא עוברת במערכת החינוך. המועמד מתחייב לרתום את מערכת החינוך למטרות הבאות:

5.1. צמצום התזונה מהחי במוסדות הלימוד, והחלפתה בתזונה צמחית ובריאה

רקע

ארגוני הבריאות העולמיים מזהירים מסכנות התזונה מהחי ומשבחים את יתרונות התזונה הצמחית. כמו כן, לתזונה מהחי השפעות סביבתיות הרסניות.

המצב היום

לפי הידוע למחברי האמנה, המזון שמסופק במוסדות החינוך בעיר שופע במוצרים מהחי (בשר, חלב, ביצים), ומקנה לדור העתיד הרגלי תזונה רעים. לאחרונה כפר סבא חתמה על "אמנת מילאנו למדיניות מזון עירונית", אשר מטרתה לקדם נגישות למזון בריא ובר-קיימא, דהיינו תזונה צמחית במקום תזונה מהחי.

מטרת הסעיף

להקנות לילדים הרגלי תזונה בריאים כבר מגיל הילדות, אשר ילוו אותם לכל חייהם. צמצום המזון מהחי והמרתו במזון צמחי עשיר ובריא, למען בריאותם ולמען איכות הסביבה.

5.2. איסור העברת מערכי שיעור מטעם חברות מזון מסחריות, כולל סיורים במפעליהן

רקע

חברות המזון המסחריות הצליחו להשתחל למערכת החינוך הממלכתית, ומשפיעות על ילדינו לצרוך את מוצריהן ולהגדיל את רווחיהן על חשבון בריאותם.

המצב היום

חברות מסחריות כגון "תנובה" מעבירות מערכי שיעור בו מועבר מידע מגמתי ולא דווקא נכון מבחינה מחקרית על היתרונות הבריאותיים בצריכת מוצריהן. כמו כן נערכים סיורים רשמיים במפעליהן, וזאת בניגוד מוחלט לחוק הארצי.

מטרת הסעיף

אכיפת החוק הארצי, איסור העברת מערכי שיעור מטעם חברות מסחריות בעלות אינטרסים לכליים, ואיסור קיום סיורים במפעליהן. במידת הצורך – עדכון חוקי העזר העירוניים.

5.3. הוצאת כלים חד-פעמיים ממוסדות החינוך בעיר (אירועים וכנסים)

רקע

כלים חד-פעמיים פוגעים בסביבה, גורמים לזיהומים בתהליך ייצורם והטמנתם או שריפתם, ומחנכים את ילדינו לשימוש בזבזני שאינו בר-קיימא ("להשתמש ולזרוק").

המצב היום

אין מדיניות רשמית לגבי שימוש בכלים חד-פעמיים במוסדות החינוך בעיר. ישנן יוזמות פרטיות של הורים בחלק מבתי הספר, בהן הילדים מביאים כלים רב-פעמיים מהבית לאירועים.

מטרת הסעיף

גיבוש מדיניות רשמית להוצאת כלים חד-פעמיים ממוסדות החינוך בעיר, והמרתם בכלים רב-פעמיים או בכלים מתכלים שאינם מפלסטיק.

אזורי תעשייה

המועמד מתחייב לפעול בדרכים הבאות באזורי התעשייה הקיימים והחדשים בעיר:

6.1. שינוי סיווג אזורי התעשייה בעיר ל-1

רקע

אזור תעשייה בסיווג 1 מאפשר קיום תעשייה נקיה בתחומו, כגון מסחר, משרדים והייטק. אזור תעשייה בסיווג 2 מאפשר קיום תעשייה מזהמת בתחומו, כל עוד הזיהום לא חורג מגבולות האזור. בפועל לא ניתן לאכוף תנאי זה, כי הזיהומים שנפלטים מהארובות ודרך הביוב מתפשטים באוויר ובצינורות גם מחוץ לגבולות האזור, נספגים באדמה, והשפעותיהם לא תמיד ידועות.

המצב היום

בכפר סבא כל אזורי התעשייה מוגדרים בסיווג 2, כלומר בעלי פוטנציאל זיהום. ברעננה לצורך ההשוואה, כל אזורי התעשייה הם בסיווג 1.

מטרת הסעיף

שינוי סיווג איזור התעשייה עתיר ידע ואזור התעשייה החדש כ"ס 50 לסיווג 1.

6.2. איסור הפעלת משחטות ומפעלי מזון מהחי בעיר (לולים, מכון מיון ביצים, וכו'). אם קיימים כאלה בתחום העיר, המועמד יפעל לצמצום וביטולם.

רקע

תעשיות המזון מהחי הן המזהמות הגדולות ביותר היום בעולם, יותר מכל כלי התחבורה והמפעלים גם יחד. כמו כן הם גורמים למטרדי ריח ורעש לתושבי האזור. כפר סבא צריכה להעביר מסר ברור שאינה תומכת בתעשיות מזהמות ומזיקות.

המצב היום

לפי הידוע למחברי האמנה, לא פועלות כיום משחטות בתחומי העיר. עם זאת קיים מכון למיון ביצים באזור התעשייה הישן.

מטרת הסעיף

עדכון חוקי העזר העירוניים לאיסור כניסת משחטות ומפעלי מזון מהחי נוספים לעיר. הפעלת לחץ על המפעלים הקיימים לעזוב את גבולות העיר או להמיר את פעולתם לכזאת שאינה מנצלת בעלי חיים באופן ישיר או עקיף. לדוגמא, ניתן להטיל מגבלות בעת חידוש רשיון העסק בצורה שתאותת לבעליו שהם אינם רצויים יותר בעיר.

איכות הסביבה

המועמד מתחייב לקדם נושאי איכות סביבה ברחבי העיר:

7.1. הקמת ותחזוקת פאנלים סולאריים לייצור חשמל על גגות מבני ציבור

רקע

מדיניות הממשלה לקידום ייצור חשמל באמצעות אנרגיות מתחדשות מאפשרת לנצל את שטחי הגגות של מבני ציבור להקמת מתקנים פוטו-וולטאים (פאנלים סולאריים) לייצור חשמל. התמריץ מתקבל ממכירת החשמל ממתקנים אלו לחברת החשמל תמורת תעריף קבוע המובטח ל-20 שנה (תעריף הזנה). תעריף ההזנה גבוה מתעריף החשמל שהלקוחות הביתיים משלמים לחברת החשמל.

ישנם 3 מודלים להקמת מתקנים פוטו-וולטאים: מודל רכישה (העירייה היא בעלת המתקנים), מודל השכרה (העירייה גובה דמי שכירות מהיזם), ומודל חברתי (הרווחים מופנים למטרות חברתיות). כל מתקן צפוי להניב רווחים בסך 55 אלף ש"ח בשנה. נכון לשנת 2012 הוקמו בישראל 640 מתקנים כאלה, רובם על גגות של מוסדות חינוך.

המצב היום

לא ידוע למחברי האמנה.

מטרת הסעיף

לייצר חשמל באמצעות אנרגיות מתחדשות ולמנוע זיהום אוויר בתהליך הייצור.

7.2. התנגדות נחרצת להקמת תחנות כוח בסביבת העיר, כולל הובלת ומימון הליכים

משפטיים

רקע

בסביבת כפר סבא מתוכננות לקום 3 תחנות כוח המופעלות בגז. בניגוד לפרסומים, תחנה מופעלת בגז עדיין גורמת לזיהום אוויר ברדיוס של 5 ק"מ. תחנת כוח "מפגש השלום" לדוגמה, ממוקמת כ-1.5 ק"מ בלבד מכפר סבא, ותהיה גדולה יותר מתחנת רידינג. מדובר בתחנה דו-דלקית, שפועלת על גז וסולר. מיקומה בעייתי גם מבחינה בטחונית: כ-800 מטר מקלקיליה.

בחו"ל תועדו תאונות בתחנות המופעלות בגז, כולל "תאונות שרשרת" שגרמו לפיצוץ תחנות דלק ומפעלים שמאחסנים חומרים מסוכנים, מה שגורם לפליטת החומרים לאוויר ולזיהום בטווחים של עשרות קילומטרים.

המצב היום

לפי הידוע למחברי האמנה, עיריית כפר סבא נוקטת בפעולות משפטיות נגד הקמת תחנת "מפגש השלום".

מטרת הסעיף

המשך המאבק הציבורי והמשפטי בשלוש תחנות הכוח המיועדות להיבנות באיזור.

7.3. ביטול מדורות ל"ג בעומר ברחבי העיר

רקע

ישראל היא המדינה הרביעית המזוהמת ביותר מבין 35 מדינות ה-OECD (לפי דו"ח ארגון הבריאות העולמי שפורסם במאי 2018). מדורות ל"ג בעומר נמשכות מספר ימים ברציפות, ומחריפות את הזיהום הקיים פי 18 (על פי נתוני תחנות ניטור האוויר של המשרד להגנת הסביבה). בתי החולים מדווחים על עליה קבועה במספר הפונים לחדרי מיון עקב בעיות בדרכי הנשימה. מאמצים כבירים של הפחתת זיהום האוויר נמחקים במספר ימים של הבערת מדורות

המצב היום

בשנים האחרונות העירייה פועלת לצמצום מספר מוקדי המדורות בעיר, אך בפועל עדיין זיהום האוויר חורג מכל התקנים ברמות גבוהות.

מטרת הסעיף

איסור הבערת מדורות ל"ג בעומר ברחבי העיר למען בריאות התושבים. ניתן לקיים אירועי ל"ג בעומר ללא הבערת אש. חובה עלינו לעדכן את המסורת לסביבה העירונית המודרנית. כפר סבא תהיה העיר הראשונה שתרים את הכפפה ותקבל החלטה אמיצה למען בריאות התושבים.